

Bijlage 1 Ruimtelijke motivatie Mts. Hartlief – Lammers

In deze bijlage worden de uitbreidingsplannen van Mts. Hartlief – Lammers toegelicht. De ondernemer wenst een verruiming in de omgevingsvergunning van de jaarlijkse toegestane hoeveelheid biomassa naar 72.000 ton biomassa op de vergistingslocatie aan de Roozand 1 te Donderen.

Aan de hand van het vigerende bestemmingsplan en de daarbij vastgestelde afwijkingen wordt gemotiveerd hoe de uitbreidingsplannen kunnen worden gerealiseerd binnen de kaders. Op basis van deze motivatie verzoeken wij de gemeente Tynaarlo om de omgevingsvergunning te verruimen op de hoeveelheid te verwerken biomassa. Deze bijlage is een onderdeel van de revisie aanvraag omgevingsvergunning, waarin ook het afwijken van het bestemmingsplan wordt aangevraagd.

Inhoud

1 1 Huidige situatie 2

1.1	Bestemmingsplan	2
1.1.1	Verruiming.....	3
1.2	Mestvergisting huidige situatie	5
1.2.1	Huidige mestbalans Mts. Hartlief – Lammers	5

2 2 Gewenste situatie 5

2.1	Verantwoording	5
2.1.1	Agrarische bestemming.....	5
2.1.2	Digestaat.....	6
2.1.3	Verkeersbelasting.....	6
2.1.4	Transportbewegingen	8
2.1.5	Bouwwerken.....	9
2.2	Aanvullende motieven	9
2.2.1	Sterke reductie broeikasgassen.....	9
2.2.2	Duurzame energie	9
2.2.3	Werkgelegenheid	9
2.2.4	Economische effecten gemeente Tynaarlo.....	10

3 3 Samenvatting motivatie uitbreidingsplannen 10

1 Huidige situatie

In de huidige omgevingsvergunning is opgenomen dat de vergisting installatie van Mts. Hartlief - Lammers jaarlijks 36.000 ton biomassa mag verwerken. Deze omgevingsvergunning is destijds getoetst en goedgekeurd aan de kaders van het vigerende bestemmingsplan. De biomassa bestaat uit mest en co-producten die op de Bijlage Aa onderdeel V van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (voorheen positieve lijst) staan. Het bestemmingsplan schrijft voor dat tenminste de helft van de mest afkomstig is vanuit eigen productie. In de huidige situatie wordt dit eigen mestaanbod gecreëerd door de veestapel die aanwezig is op de melkveehouderij op Roozand en de jongveestalling op Zeijelaar 3 te Zeijen en Noordenveld 3 te Vries (Noordenveld 3 wordt opgeheven, het jongvee gaat over naar Zeijelaar). Deze zijn in eigendom van Mts. Hartlief – Lammers samen met 630 ha grond (in eigendom of pacht).

Als deze locaties volledig bezet zijn, wordt er 12.240 ton mest geproduceerd op jaarbasis. Dit wordt volledig verwerkt in de vergister. Dit zorgt voor een forse besparing van de mestbelasting op het lokale leefmilieu. Deze mest wordt momenteel vergist samen met 5.760 ton mest van derden en 18.000 ton co-producten. Er wordt dan 36.000 ton mest en biomassa per jaar vergist.

In het co-mestvergistingsproces wordt de mest vermengd met co-producten waardoor er biogas vrijkomt. Het vrijgekomen biogas wordt door WKK's volledig omgezet in elektriciteit en warmte. De geproduceerde elektriciteit wordt aan het regionale net geleverd en circa 10% van de productie wordt ingezet voor eigen verbruik. Door biogas in te zetten voor elektriciteits- en warmteproductie wordt de methaanuitstoot van veehouderijen voor een belangrijk deel teruggedrongen.

1.1 Bestemmingsplan

Er geldt een agrarische bestemming in het gebied waar het perceel van Mts. Hartlief - Lammersvergisting deel van uitmaakt. De mestverwerking zoals deze in de huidige vorm wordt uitgevoerd mag worden aangemerkt als agrarische activiteit. De duiding agrarische activiteit is van toepassing op Mts. Hartlief – Lammers vergisting gezien de duiding in de handreiking (co-)vergisting van mest (zie kenniscentrum InfoMil), afkomstig van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De handreiking stelt dat een co-vergistingsinstallatie als agrarische activiteit mag worden gezien als:

-) Het digestaat (de co-vergiste mest) voor minstens 50% bestaat uit dierlijke mest. De overige samenstelling mag uitsluitend bestaan uit co-substraten van de positieve lijst co-vergisting (nu Bijlage Aa). In dat geval is het digestaat een dierlijke meststof volgens de Meststoffenwet.
-) Het bedrijf eigen geproduceerde mest verwerkt, aangevuld met co-substraten en mest van derden. Het digestaat wordt op eigen gronden gebruikt en/of afgevoerd naar

derden. De activiteiten die hier mee samenhangen worden als bedrijfseigen beschouwd.

1.1.1 Verruiming

De onderbouwing van de gemeente om het oorspronkelijke bestemmingsplan met agrarische bestemming te verruimen is gegrond op het feit dat de gemeente constateerde dat een type A vergisting slechte rendabiliteit kent. Type A vergisting is een vergistingsinstallatie met alleen eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. De gemeente heeft hierbij aangegeven dat zij verwacht dat er niet veel behoefte bestaat aan type A vergisters. Vergisters kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het verwerken van mest. Indien hier te weinig ontwikkelingsruimte voor wordt gegeven kunnen de volgende lokale problemen ontstaan:

-) Toenemende druk van broeikasgassen uit landbouw op lokale leefmilieu;
-) Achterblijvende duurzame energieproductie;
-) Aantrekkelijkheid gemeente Tynaarlo als vestigingsplaats voor agrarisch ondernemers komt onder druk te staan;
-) Toenemende hoeveelheid mestproductie kan niet lokaal worden verwerkt.

Deze problemen hangen ook samen met nationale ontwikkelingen als het afschaffen van het melkquotum en de nationale duurzame energieambities.

Om ruimte te scheppen voor lokale verwerking van mest is besloten dat Type B en Type C vergisting uit de handreiking (co-)vergisting van mest ook mogelijk moeten zijn. Een vastgestelde afwijking van de gebruiksregels in het vigerende bestemmingsplan maakt dit mogelijk. Op de volgende pagina staan de vastgestelde afwijkingsgronden weergegeven. Op basis van deze vastgestelde afwijkingsgronden valt de vergistingslocatie van Mts. Hartlief – Lammers op het Roozand binnen de kaders van het bestemmingsplan.

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de gebruiksregels ten behoeve van:

(C o) v e r g i s t i n g

- a. (co-)vergisting anders dan genoemd in lid 3.1, indien:
  - 1. het bedrijf in hoofdzaak eigen geproduceerde mest verwerkt en daar eigen en/of van derden afkomstige co-substraten aan toevoegt en het digestaat op de eigen gronden gebruikt en afvoert naar derden;
dan wel;
  - 2. het bedrijf door derden geproduceerde mest verwerkt en daar eigen en/of van derden afkomstige co-substraten aan toevoegt en het digestaat op de eigen gronden gebruikt;
  - 3. de verkeersaantrekkende werking door vervoer van co-substraten en verwerking van het digestaat beperkt blijft;
  - 4. het bedrijf wordt omsloten door de bestemming Agrarisch.

Burgemeester en wethouders kunnen nadere voorwaarden stellen met betrekking tot de omvang en de capaciteit van de (co-)vergistingsinstallatie in verband met milieuhygiënische en infrastructurele aspecten, alsmede met betrekking tot de landschappelijke inpassing van de (co-)vergistingsinstallatie.

Artikel 3.6 lid 1 onder a stelt dat het bedrijf in de hoofdzaak eigen geproduceerde mest gebruikt. Van derden mogen mest en co-substraten worden aangeleverd. Het digestaat wordt op eigen gronden of afgevoerd naar derden. Hiermee worden Type B en Type C vergisting ook toegestaan.

Deze afwijking op het bestemmingsplan valt onder 2.12 lid 1 a Wabo, een zogeheten binnenplanse afwijkingsprocedure. Deze bijlage kan dan ook gelezen worden als een motivatie van de afwijking binnen het bestemmingsplan.

1.2 Mestvergisting huidige situatie

1.2.1 Huidige mestbalans Mts. Hartlief – Lammers

De huidige situatie laat zien dat er wordt voldaan aan de huidige regelgeving ten aanzien van de mestbalans bij een co-vergistingsinstallatie. Er wordt namelijk voorgeschreven dat tenminste 50% van de biomassa uit mest moet bestaan waarvan de hoofdzaak in eigen bedrijf moet worden geproduceerd. Dit betekent dat er een minderheidsaandeel mest van derden mag worden gebruikt. In de huidige situatie is er ruimte voor extra mestaanvoer van derden. Tabel 1 geeft overzichtelijk weer hoe de huidige vergistingsbalans eruit ziet.

Materiala	Hoeveelheid (ton)	Aandeel mest	Aandeel totaal
Eigen mest	12.240	68%	
Mest van derden	5.760	32%	
Totaal mest	18.000	100%	50%
Co-producten	18.000		50 %
Totaal biomassa	36.000		100%

Tabel 1 overzicht huidige vergistingsbalans Mts. Hartlief - Lammers

2 Gewenste situatie

Mts. Hartlief – Lammers wil zijn vergisting activiteiten op het Roozand uit breiden naar 72.000 ton mest en co-producten.

2.1 Verantwoording

De uitbreidingsplannen van Mts. Hartlief – Lammers zijn goed te verantwoorden en te realiseren binnen het vigerende bestemmingsplan en de vastgestelde afwijkingmogelijkheden. Zo blijft het aandeel mestverwerking meer dan 50% waarvan de hoofdzaak eigen mest is. Hiermee blijft de activiteit van agrarische aard, waarbij het Roozand ligt in een grootschalig landbouwgebied. De verwachte toename in transport bewegingen zal niet tot extra overlast te leiden.

2.1.1 Agrarische bestemming

Door de huidige bezetting van melk- en jongvee wordt er 24.600 ton mest op jaarbasis geproduceerd. Er vanuit gaande dat in hoofdzaak eigen geproduceerde mest moet worden gebruikt kan de volgende rekensom worden gemaakt: 24.600 ton eigen mest + 11.400 ton mest van derden + 36.000 ton co-producten. De totale biomassa stroom is dan 72.000 ton op jaarbasis. Ondanks deze toegenomen hoeveelheden biomassa blijft Mts. Hartlief - Lammers onder de eerder benoemde afwijkingmogelijkheden vallen. In Tabel 2 wordt deze balans overzichtelijk weergegeven.

Materiaal	Hoeveelheid (ton)	Aandeel mest	Aandeel totaal
Eigen mest	24.600	68%	
Mest van derden	11.400	32%	
Totaal mest	36.000	100%	50%
Co-producten/bermgras/mest	36.000		50 %
Totaal biomassa	72.000		100%

Tabel 2 overzicht toekomstige biomassabalans Mts. Hartlief - Lammers

2.1.2 Digestaat

De mest en de co-producten worden verwerkt in de vergister waardoor er uit microbiologische processen biogas ontstaat. Het volume van het digestaat neemt hierdoor met 10% af. Het digestaat dat vrijkomt uit de productie van biogas wordt gescheiden in een dikke en dunne fractie digestaat. De dikke fractie kent een hoog fosfaatgehalte en een laag stikstof gehalte. Bij de dunne fractie is dit vice versa. Hierdoor is Mts. Hartlief – Lammers in staat om digestaat met verschillende eigenschappen aan te bieden waarmee precisie landbouw kan worden toegepast. De fosfaatrijke gedroogde dikke digestaat (13.500 ton) wordt volledige weggezet aan derden (export). De ingedikte dunne fractie digestaat wordt grotendeels (20.000 ton) over het eigen land uitgereden.

Materiaal	Hoeveelheid (ton/jaar) ingaaand	Hoeveelheid (ton/jaar) uitgaand
Mest en co product in vergister	72.000	
Digestaat		70.000
Dikke fractie (afvoer derden)	25.000	na behandeling 13.500
Dunne fractie (grotendeels eigen gebruik)	45.000	na behandeling 26.500
WATERVERDAMPING (dunne en dikke fractie digestaat)		30.000
Uitrijden eigen grond	20.000	
Externe afvoer (dunne en dikke fractie)		(13.500+ 6500) 20.000

Tabel 3 overzicht huidige digestaatverwerking

Momenteel heeft Mts Hartlief -Lammers 630 hectare in grondbeheer (eigen grond en gepacht). Deze gronden wordt volledig gebruikt voor de melkveehouderij en akkerbouw voor het produceren van (kuil)gras, mais, bieten, tarwe, luzerne en aardappels.

Het overige deel van het dunne digestaat (6.500 ton) wordt getransporteerd door het eigen loonbedrijf naar landbouwbedrijven in de omgeving. Deze bedrijven kunnen profiteren van de het diverse digestaat aanbod, wat de lokale economie verder versterkt.

2.1.3 Verkeersbelasting

Artikel 3.6 lid 3 onder a stelt dat verkeer aantrekkende werking door vervoer van co-substraten en verwerking van het digestaat beperkt dient te blijven.

Aanvoer van eigen mest is vanaf het Roozand, Zeijlaar en Noordenveldweg. Aanvoer van mest en co-producten van derden komt voornamelijk vanaf de provinciale weg N386. De vergistinginstallatie aan het Roozand ligt in een grootschalig landbouwgebied, het aantrekkende verkeer inherent aan de omgeving. Zoals eerder aangegeven is 95% van het transport in het beheer van Mts Hartlief Lammers.

Figuur 1 Overzicht locaties en rijroutes

2.1.4 Transportbewegingen

geluidbron	dagperiode 06.00 – 19.00	avondperiode 19.00-22.00	nachtperiode 22.00- 06.00
Representatieve bedrijfssituatie			
Melkmachine	5,5 uur	--	2,0 uur
Aanvoer brokvoer	1 x	--	--
Lossen brokvoer	30 min	--	--
Shovel voeren	2,5 uur	0,25 uur	0,25 uur
Afvoer vee	1 x	--	--
Laden vee	15 min	--	--
Mixen mest stallen	8 uur	--	--
Afvoer vloeibare mest stallen	2 x	--	--
Pomp afvoer mest stallen	30 min	--	--
WKK's/luchtwater/mestscheider/droger/TIPO	13 uur	3 uur	8 uur
Shovel omzetten compost en voeden installatie	4 uur	--	--
Trioliet voeden installatie	16,7%	16,7%	16,7%
Aanvoer vaste co-producten	2 x	1 x	--
Aanvoer vloeibare co-producten	4 x	1 x	--
Lossen vloeibare co-producten	60 min	15 min	--
Beluchters	13 uur	3 uur	8 uur
Externe mixer vergiste 2 en na-opslag 2	25%	25%	25%
Vacuümdruktank	30%	30%	30%
Voertuigen afvoer dikke en dunne fractie derden	6 x	--	--
Voertuigen uitrijden dunne fractie eigen land	13 x	--	--
Laden dunne fractie	4,25 uur	--	--
Voertuigen loonwerk	10 x	3 x	2x
Incidentele situatie (inkuilen)			
Representatieve situatie			
Voertuigen aanvoer mais en gras sleufsilo's	44 x	20 x	20 x
Shovel sleufsilo's	13 uur	3 uur	8 uur

Tabel 4 berekende bedrijfssituaties locatie Roozand, bron Rapport: 20150969-02 akoestisch onderzoek Maatschap Hartlief Lammers

In totaal wordt er 72.000 mest en co producten vergist, hiervan wordt maximaal 47.400 aangevoerd van derden, 95% is eigen transport door Mts Hartlief Lammers. Daarnaast wordt een gedeelte van de 24.600 ton (eigen mest) van de andere locatie(s) aangevoerd.

Mts. Hartlief – Lammers investeert op verschillende wijze in het verminderen van de digestaat afvoer;

-) digestaat te scheiden in een dikke en een dunne fractie;
  -) een gedeelte van dikke fractie drogen in een drogerinstallatie, hierdoor verdampt de water fractie en wordt de volume verminderd van circa 25.000 ton naar circa 13.500 ton;
  -) dunne fractie digestaat wordt door de Ormira (zie bijlage Ormira) verdampt, hierdoor wordt de volume stroom van het digestaat met circa 60% verkleind.
- Een geconcentreerdere dunne digestaat fractie blijft over.

Na het toepassen van deze handelingen blijft er circa 13.500 ton dikke fractie digestaat over en circa 26.500 ton dunne fractie digestaat. Een vermindering van circa 45% van de invoer van de vergistinginstallatie. Een groot voordeel van deze vermindering van digestaat is dat de afvoer (kosten) ook sterk verminderd worden. Zie ook Bijlage Proces flow diagram Mts Hartlief –Lammers.

2.1.5 *Bouwwerken*

Om het toenemende volume van biomassastromen te kunnen verwerken heeft de huidige installatie mestvergisters/silo's niet te worden uitgebreid. De huidige installatie kan een dergelijke toevoer aan van biomassa aan. Er mogen maximaal 6 WKK's worden geplaatst, met een maximaal vermogen van 2.000 kWe. De extra geproduceerde biogas wordt door een opwaardeerinstallatie, opgewaardeerd naar groen gas. Mts. Hartlief Lammers gaat dit inzetten om het eigen transport van het eigen bedrijf te verduurzamen.

Qua bouwwerken wordt er een Ormira installatie geplaatst, deze verdampt het water in de dunne fractie digestaat in combinatie van een biologische luchtwasser. Daarnaast wordt er een opwaardeerinstallatie gebouwd om van biogas groen gas te kunnen produceren.

2.2 **Aanvullende motieven**

De uitbreiding van het te verwerken biomassavolume op de vergistingslocatie heeft een aantal belangrijke bijkomende voordelen. De emissie van broeikasgassen wordt sterk gereduceerd, er wordt meer duurzame energie geproduceerd, de lokale werkgelegenheid neemt toe en de economische effecten voor de omgeving en de gemeente Tynaarlo zijn positief.

2.2.1 *Sterke reductie broeikasgassen*

De milieu effecten zijn per saldo zeer positief, de emissies van de mest nemen sterk af door de omzetting van broeikasgassen als methaan naar CO₂ en water. Methaan heeft een 21 x zo sterke broeikaswerking als CO₂. Dit wordt door verleende subsidies voor mestvergisting op basis van het ROB (Reductie Overige Broeikasgassen) onderstreept. Naast deze broeikasgasemissie neemt hierdoor ook de stankemissie af, mede door het anaerobe, gesloten (gasdichte) proces.

2.2.2 *Duurzame energie*

De groene stroom die geproduceerd wordt, levert ook een bijdrage aan de reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen voor de elektriciteitsproductie. Daarnaast kan het digestaat vaak beter worden toegepast dan gewone mest en kan als kunstmestvervanger dienen in de landbouw. De verhoogde duurzame energieproductie uit de vergister helpt de gemeente in het realiseren van haar doelen op het gebied van duurzame energieproductie en de inzet van afval (stromen) als grondstoffen.

2.2.3 *Werkgelegenheid*

De uitbreiding van Mts. Hartlief - Lammersvergisting heeft gunstige effecten op de ontwikkeling van lokale werkgelegenheid. Er moet namelijk capaciteitsuitbreiding plaatsvinden, er vind meer biomassa transport plaats.

De werkgelegenheidsontwikkeling die gepaard gaat met de uitbreiding vindt met name plaats in het lokale midden en kleinbedrijf, waar werk ontstaat voor bouwondernemingen,

loonwerkers en transporteurs. Dit is belangrijk voor de provincie Drenthe waar werkloosheid een toenemend probleem is.

2.2.4 Economische effecten gemeente Tynaarlo

De uitbreiding van de werkzaamheden zorgen voor economische ontwikkeling in de gemeente Tynaarlo. De waarde van de bedrijven zal stijgen waardoor er extra OZB geheven kan worden. Daarnaast ontstaan er indirect positieve economische effecten door de werkgelegenheidsgroei en door de mogelijkheden van het ontwikkelen van andere melkveehouderijbedrijven.

3 Samenvatting motivatie uitbreidingsplannen

In dit document worden de uitbreidingsplannen van Mts. Hartlief – Lammers toegelicht en er wordt gemotiveerd hoe deze plannen binnen het vigerende bestemmingsplan passen.

Belangrijke punten voor de overweging hierin zijn dat:

-) de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd;
-) de toenemende transportbewegingen niet tot extra overlast leiden;
-) er belangrijke positieve effecten ontstaan voor mens en milieu door deze uitbreiding.

In de verruiming van het biomassavolume wordt aan bovenstaande punten voldaan.

Bovendien leidt de ontwikkeling tot een aantal positieve effecten:

-) er vindt sterke reductie plaats van de hoeveelheid broeikasgassen;
-) er wordt er meer duurzame energie geproduceerd;
-) er ontstaat er extra werkgelegenheid;
-) er ontstaan positieve economische effecten op de lokale economie.

Op basis van deze motivatie verzoeken wij de gemeente om in de omgevingsvergunning activiteit milieu de jaarlijkse toegestane hoeveelheid biomassa te verruimen naar 72.000 ton biomassa op de vergistingslocatie aan de Roozand 1. Hiervoor zal de ingediende aanvraag voor een revisie omgevingsvergunning worden aangepast door de aanvrager.